

Motion till riksdagen 2011/12:Ju303

av **Andreas Norlén och Finn Bengtsson (M)**

Misshandelsbrottet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om en översyn av misshandelsbrottet, 3 kap. 5 § brottsbalken, och om en översyn av brottet vållande till kroppsskada eller sjukdom, 3 kap. 8 § brottsbalken.

Motivering

När man läser förarbetena till brottsbalkens misshandelsparagraf, 3 kap. 5 §, BrB finner man att misshandelsbrottet i princip är tänkt att omfatta både fysiska och psykiska skador.

En psykisk skada i brottsbalkens mening innebär en medicinskt påvisbar effekt. En medicinskt påvisbar effekt är en effekt som kan vara skäl för sjukskrivning och/eller vara föremål för medicinsk behandling.

Exempel på medicinskt påvisbara effekter av psykiskt slag är sömnstörningar, ångest, chock, neuros och depression. Att känna sig kränkt, ledsen eller upprörd är däremot inte en medicinskt påvisbar effekt. Med tillämpning av den psykiatriska läkarvetenskapens metoder kan man fastställa att en viss medicinskt påvisbar effekt av psykiskt slag föreligger.

Forskningen visar att psykiska skador är mycket vanliga. Juridiken behöver ta till sig det som sedan länge är självklart inom den medicinska vetenskapen – att psykiska skador i många fall kan vara mer skadliga och ge mer långtgående, negativa konsekvenser än fysiska skador.

Som rättstillämpningen ser ut idag läggs psykiska skador i praktiken inte ensamma till grund för åtal, trots det som står i brottsbalkens förarbeten. För att ändra på detta skulle man kunna justera misshandelsparagrafen så att polis, åklagare och domstolar får ett uttryckligt stöd direkt i lagtexten för att misshandelsbrottet även omfattar psykiska skador.

Fel! Okänt namn på

Idag talar misshandelsparagrafen om att tillfoga annan "kroppsskada", vilket leder tanken i riktning mot fysiska skador. Ett sätt att tydligare markera att paragrafen även är tillämplig när någon tillfogats psykiska skador vore att i stället uttryckligen tala om fysiska och psykiska skador. Det finns säkert även andra sätt som man skulle kunna förändra paragrafens lydelse på för att åstadkomma den avsedda signalfunktionen. Saken bör därför bli föremål för en översyn.

Misshandelsbrottet, som är ett brott som kräver uppsåt av förövaren, har en oaktsamhetsvariant, 3 kap. 8 § BrB vållande till kroppsskada eller sjukdom. Även när det gäller detta brott krävs att offret drabbats av en skada för att gärningsmannen ska kunna dömas till ansvar och även här avses, enligt förarbetena, både fysiska och psykiska skador. Liksom vad gäller misshandelsbrottet läggs dock i praktiken inte psykiska skador ensamma till grund för åtal och i lagtexten talas om "kroppsskada". Därför är här motsvarande förtydligande i lagtexten påkallat som vad gäller misshandelsbestämmelsen. Även utformningen av paragrafen om vållande till kroppsskada eller sjukdom bör därför bli föremål för en översyn.

Stockholm den 28 september 2011

Andreas Norlén (M)

Finn Bengtsson (M)